

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Bulgaria.

Sobrania (dieta) bulgară a hotărât zilele trecute, ca ministerul, care cărmuise țeara înainte de cel de acum, să fie dat în judecată pentru păgubirea statului, trădare și alte crime. Prin aceasta s'a dat o dovadă, nu despre vinovăția ministerului trecut, ci despre destrăbălarea cea mare, care de atâta timp bântue în Bulgaria.

Cabinetul de acum al lui Caraveloff, slăbit de »munca« lui de până acum, și-a dat demisiunea, care va primi-o principele Bulgariei îndată după reînțoarțarea lui acasă. Buba cea mai mare a Bulgariei sânt finanțele. Făcut-au încercări peste încercări, ca să vindece boala aceasta, dar' n'au isbit. Câteva din cauzele acestei stări triste se vor vedea din cele-ce urmează.

Slujbașii bulgari s'au dovedit a fi absolut incapabili de oficiul lor, de aceea nu au nici o autoritate înaintea poporului. Tâlharii se înmulțesc în mod îngrozitor, pentru-că autoritățile n'au nici o putere. De când cu ministerul Caraveloff s'au făcut trei atentate cu bombe, a fost jefuit un tren întreg, tot așa un perceptorat, de unde au furat 70.000 de lei în timbre și mărci postale. Familiile mai bogate nu mai cutează să meargă vara la țeară, pentru-că li-e teamă să nu le fure otele de tâlhari vre-un membru al familiei, ca să stoarcă o sumă mare de bani dela neamuri. Scurt, nesiguranța și-a ajuns culmea.

O altă cauză a stării destrăbălate din Bulgaria e și constituția. Bulgarii,

ca popor cu prea puțină cultură, s'au văzut, deodată cu legi, cari le dădeau foarte multe și mari libertăți. De libertățile acestea s'au folosit însă numai înșelătorii, cari momind poporul necult, l-au adus să implinească tot ce doreau acestia, și ei nu doreau mai nimic pențeară, ci numai pentru ei. Asta e și cauza, de în Bulgaria nu sânt partide bine încheiate, ca în alte țări civilizate, ci partidele s'au format și se formează acolo după interesele conducătorilor, cari interese sânt arare-ori și ale țării. Tot aceasta e și cauza, că lupta între partide e cu mult mai sălbatică ca aiurea, nefiind ea purtată pentru binele țării.

Lucrul acesta l-au văzut și principele și și câțiva bărbați bulgari iubitori de țeară. Singurul leac pentru vindecarea acestor stări, cari vor duce, dăinuind, Bulgaria la perire, îl ved în suspendarea constituției. La aceasta îi împedecă însă două cauze: ca să se poată introduce un absolutism binefăcător pentru țeară, e lipsă de un corp de funcționari cinștiți, muncitori, cari lipsesc Bulgariei, și apoi mai trebuie și învoirea Rusiei.

În Rusia domnește absolutismul cel mai mare, și cu toate acestea ea ar fi cea dintâiu, care s'ar opune introducerii acestuia în Bulgaria. Causa e ușor de văzut. De când s'a terminat războiul Europei, Japoniei și al Americii-de-nord contra Chinei, din care a tras folos, răpind Manciuria, numai Rusia, aceasta și-a îndreptat eară toată atențiunea asupra Peninsulei-Balcanice. După-cum am arătat în alt număr, din Petersburg se face o mare propagandă pentru unirea tuturor statelor ortodoxe sub protecto-

ratul Rusiei, și în scopul acesta ea va face tot ce e cu putință, ca în Bulgaria să nu se reguleze lucrurile, căci atunci n'ar mai putea săll pe Bulgari să joace, după-cum ea le flueră.

Cât de puțin recunoscători s'au arătat Bulgarii față de națiunea română, pentru noi totuși e de dorit, ca Bulgarii să ajungă odată la liniște, căci turburările dela ei pot mai curând sau mai târziu să aducă încurcături și pentru România și pentru statul nostru.

Italia și tripla-alianță. Față de părerea unui diplomat italian, publicată în „Revue de Paris”, că Italia fără tratate comerciale folositoare nu va putea înori tratatul triplului, de care-ce poporul are sentimente dușmănoase față de această alianță, — semioficioasa „Tribuna” din Roma zice, că tratatele comerciale favorabile sânt de dorit, dar' nu e adevărat, că poporul e înstrăinat față de tripla-alianță, din contră: opinia publică italiană dorește reînvoirea alianței.

E greu de crezut, ceea-ce afirmă semioficioasa.

Unirea Sârbiei cu Muntenegru. E vorba să se creeze o basă pentru unirea acestor două țări balcanice, în un viitor mai apropiat sau mai depărtat. »Int. Corr.» și după acest ziar »Deutsche Ztg.» din Viena și alte ziare, au publicat știrea, că regele Alexandru al Sârbiei, după visita ce o va face întâiu la Petersburg, se va duce la Roma, unde va sosi și prințul Nichita al Muntenegrului. Aici apoi se va încheia un

FOITA.

Poesii populare.

Din Măgarei.

Cântă puiul cucului
 În pădurea Tengului*)
 S'asa cântă de frumos
 De pică frunza pe jos,
 S'asa cântă de cu jale
 De stă vîntu 'n loc pe cale,
 Și nime 'n lume nu-l aude
 Făr' voinicul din tabăra
 Voinicul din graiu grăia:
 Taci cuce nu mai cânta
 De-mi mai rupe inima,
 Că pân' am fost la părinți
 Ti-am dat voe să tot cânti,

*) Doina aceasta am auzit-o dela tatăl meu Vasile, fost soldat, în anul 1872 la Reg. 31 S Comp. în orașul Teng din Croația și, cântată acolo de soldați români.

Dar' acuma 'nstrăinat
 Jale-mi face al tîu cântat.
 Cucule pene sălcii
 De părinții mei ce știi?
 — Tu mă 'ntrebi în strâmbătate
 Dară io-ți spun în dreptate,
 Maică-ta te jeluește,
 Taică-to cai potcovește,
 Cu potcoave lungi și 'nalte,
 Ca pe tine să te caute,
 Prin larga străinătate
 Și prin țări așa departe,
 — Cucule nume frumos
 Spune-i maicii spune-i taicii:
 Maica nu mă jeluească,
 Taica cai nu potcovească,
 Pe mine să nu mă caute
 Prin larga străinătate
 Și prin țări așa departe,
 Că azi mâne pot muri,
 N'are cin' mă jelui,
 Că nu 'i maica cu gura,
 Nice popa cu crucea,
 Făr' tistul cu sabia

Și dobașul cu doba,
 Doba de trei ori 'mi-o bate
 Și sînt iertat de păcate.
 Jelui-ne-am, n'avem cni,
 Jelui-ne-am Neamțului:
 Neamțule fi mai milos
 Când ne vezi că picăm jos,
 Și ne fă la cap o cruce
 Ca prin țeara noastră dulce,
 C'asa-i legea la creștini
 Și la ficiorii străini.

Doină din cătanie, culeasă de Ioan Holerga june.

Am bădiț cu păun verde
 Și 'mi-e teamă că 'l-oi perde,
 Că 'l-am mai perdut odată
 Și 'l-am căutat țeara toată,
 Pe la poala codrului
 În curțile dorului,
 Vine doru mă 'ntreba
 Ce cauți mândro pe aicea?
 Da un șireag de voinici
 Să ved badea nu-'i aici.

Culeasă de Nicolae Blotoc june.

contract bilateral de moștenire, în sensul căruia cele două dinastii pentru cazul de-a se stinge, își asigură reciproc moștenirea la tron. Astfel între cele două state ar fi să se facă uniune personală.

Ziarele maghiare, comentând această știre, zic, că dacă s'ar realiza acest plan, Austro-Ungaria trebuie să fie pregătită la nouă complicații din partea Slavilor sudici.

Întâlnirea împăraților. Cum știm la Danzig, la manevrele flotei germane, vor asista și țarul Rusiei și regele Angliei, având aici întâlnire cu împăratul Germaniei.

Ce se va discuta și ce se va pune la cale la această întâlnire? Eată nește întrebări, cari preocupă cercurile politice europene și dau ansă la vii discuții, fără a se ști ceva pozitiv. Un mare ziar englez însă pretinde, că poate afirma cu siguranță, că la Danzig se va discuta chestiunea Orientului, țarul având să espună împăratului Germaniei felul cum Rusia înțelege hegemonia ei în Balcani, ear' Wilhelm II. având misiunea să încerce reîntărirea înțelegerii austro-ruse.

Eară condamnare. Dl Andreiu Baltes, redactorul resp. dela „Tribuna“, a fost condamnat Marți, 10 Sept., la 2 ani temniță de stat și 1000 cor. amendă pentru niște articoli scriși despre Avram Ianou. Autorul acestor articoli, dl Ioan Scurtu, a fost luat asupra lui răspunderea.

Pe 25 Septembrie n. a. c. are un nou proces cu procurorul, contele Lázár.

Frica Cehilor. Ziarul ceh „Cesca Democracie“ din Praga, al deputatului Klofac scrie, că șefii Cehilor tineri Kramarz și Pacak și reșosatul ministru Karel au făcut învoială cu guvernul din Viena, prin unele punctuațiuni secrete, cari se vor aplica îndată după alegerile pentru dieta provincială. Punctuațiunile aceste sânt: **Unitate de limbă; împărțirea Boemiei după naționalități; în teritorul așa numit închis, eschiderea limbi cehe din administrație și eschiderea amplotațiilor cehi din orașele cu majoritate germană.**

„Cesca Democracie“ asigură, că informațiile despre aceste punctuațiuni vătămătoare Cehilor și le-a luat din cel mai sigur izvor.

Spionagiu rusesc. Ziarul „Neue Freie Presse“ publică o telegramă din Constantinopol, în care se spune, că visita marelui duce rus Alexandru Mihailovici a avut de scop studiarea adâncimilor și hidrografia punctelor strategice de pe coastele bulgare, turce și române.

Visita a fost înscenată în scop, ca oficerii marinei ruse să poată să facă studii fără să deștepte bănuiele.

Astfel, dinșii au studiat porturile Burgas, Varna, Constanța, Sinope și Trebizonda.

Sultanul nu voia la început ca cuirasatul marelui duce Mihailovici să între în Bosfor; apoi a cedat.

În timpul vizitei marelui duce la Sultan, marinarii ruși au explorat și au măsurat adâncimea apei la gura Bosforului. Același lucru au făcut la Samsun, Kerasun și Trebizonda.

Adecă spionagiu sub înaltă protecție!

Dieta din Pesta a ținut în 5 l. o. ultima ședință. S'au desbătut mai multe petiții și s'au făcut unele interpelări. Între altele Wlassics a răspuns în chestia titulei de „episcop transilvan“, zicând că e istoric. Széll a făcut declarații în chestia agrarilor și mercantiliștilor, zicând, că mișcarea agrară îi convine numai până când e de natură academică.

Cu aceste parlamentul actual și-a terminat activitatea. **Presidentul Percezel și a luat rămas bun dela „părinții patriei“, ear' în numele acestora, au făcut același lucru deputații Horvánszky, Polonyi și Rakovszky, și cu asta porțile parlamentului s'au închis.**

Dieta cea nouă e convocată prin rescript împărațesc pe 24 Octombrie n. a. c. Alegerile se vor face între 2 și 11 Octombrie.

„Eată acum ce e bun și ce e frumos, fără numai a lăcui frații împreună“.

Psalm 132, v. 1.

Cetim în „Tribuna“ din Sibiu următoarele:

„Primim din izvor sigur comunicatul, cumcă un număr însemnat de bărbați cunoscuți națiunii și adiecți ai partidului național român, au avut în Cluj o consfătuire asupra situațiunii, asupra ținutei Românilor la alegerile proxime dietale și în scopul întăririi conducerii partidului. Hotărârile aduse în bună înțelegere se vor comunica în timpul cel mai scurt și sperăm, că vor contribui la închegarea forțelor și conluorarea solidară a fiecărui membru al partidului nostru național român.“

„Zilele aceste o veste pricinuitoare de mare bucurie a străbătut văile și dealurile, satele și orașele locuite de Români din Ardeal și Ungaria.“

„Vestea îmbucurătoare spune, că reprezentanții poporului nostru, fruntași din toate părțile locuite de Români, începând dela Orșova până la izvoarele Tisei și până în creștetele falnicilor Carpați transilvani, s'au adunat, au convenit, în mai multe consfătuiri au discutat situația gravă a poporului nostru și au ajuns la deplină înțelegere în privința conducerii partidului nostru și a luptei pentru recăștigarea drepturilor poporului român.“

Osana!

DIN LUME.

Viena contra închiderii graniței române.

Congresul măcelarilor austriaci a votat o rezoluțiune, prin care se cere guvernului să desființeze decisiunea, după care sânt închise fruntăriile la importul vitelor române. Această interzicere, declară congresul, este păgubitoare pentru țirgurile austriace.

Congresul a mai invitat pe guvern, ca în viitoarele tratative comerciale să micșoreze taxa de import asupra vitelor române până la limita posibilă.

Atentat contra lui Mac-Kinley.

În Buffalo, Statele-unite din America-de-nord, s'a deschis o espozitie mare, în care au spus lucruri numai Americanii. Mergând și presidentul Mac-Kinley acolo, un anarchist cu numele Czolgosz au pușcat de două-ori asupra lui. Un glonț n'a putut pătrunde, lovind în osul pieptului, celalalt glonț i-a străpuns stomachul și a rămas infipt în spate. Criminalul a fost prins numai decât și era pe aci să fie ucis de mulțime. După telegramele cele mai nouă, presidentul va scăpa cu viața.

Procesul cabinetului Ivancioff.

Sobrania a decis cu mare majoritate punerea sub acuză a vechilor miniștri Ivancioff, Radoslavoff, Tonceff și Toneff, pentru violarea constituției și pentru-că au adus prejudiții intereselor statului.

Fostii miniștri Ivancioff, Radoslavoff și Tonceff mai sânt acușați de înaltă trădare cătră patrie.

Numai vre-o zece deputați au votat contra punerii sub acușațiune a membrilor fostului cabinet.

„Neue Freie Presse“, într'o importantă corespondență din Sofia, spune că cea mai gravă acușațiune, care s'ar pute face cabinetului Ivancioff, a cărui dare în judecată a fost votată de sobrania bulgară, nu este detestabila sa gestiune financiară, ci ușurința, cu care s'a condus față de România.

Această ușurință nejustificată pută să aducă un rășboiu, pe lângă inutilele cheltuieli făcute pentru înarmări.

China și Germania.

Alaltăieri a fost primit prințul Ciun în audiență la împăratul Germaniei. Când a tras la scările palatului, nu i-s'a făcut onoruri, nici oficerii nu l-au salutată. Ciun părea foarte îngrijat. Însoțit de ambasadorul chinez, a intrat în sală. Împăratul l-a primit șezând pe tron salutându-l numai cu o simplă mișcare de mână. Făcând mereu temenele, s'a apropiat de tron, în fața căruia a cetit în limba chineză epistola scrisă pe mătășă galbină a împăratului chinez. În această epistolă împăratul chinez dă espresiune sentimentelor de părere de rău și de rușinare, care îl stăpănesc încă și acum în urma celor întâmplate. Totodată îi mulțumește împăratului, pentru-că a trimis din depărtare trupe germane, cari au făcut posibil înăbușirea rășcoalei Boxerilor. Își exprimă totodată speranța, că vechile relațiuni amicale între Germania și China se vor reînol.

Impăratul german a accentuat în răspunsul său, că guvernul chinez se nu creadă a pute obține ispășire prin aceea, că a trimis pe prințul, ca să se roage de iertare. Atitudinea lui viitoare va avea să dovedească, dacă e vorba de-o pocăință neprefăcută.

După răspunsul lui Wilhelm, misiunea prințului Ciun a fost terminată. Când a eșit din palat, garda a prezentat arma și muzica în fruntea unui escadron de husari de gardă l-au petrecut la palatul, ce-i era dat pentru cuartir.

După terminarea părții oficioase s'a dus la mausoleu, depunând pe sarcofagul împăratului Frideric și al soției lui cununi.

În ziua următoare a fost invitat la dejun, fiind prezentat de mai înainte împărătesei.

Burii și Englezii.

Telegrame și epistole particulare din Africa-de-sud spun, că acolo se așteaptă în curând mari surprinderi. Burii au înaintat așa de mult, încât se află numai la o depărtare de 2 miluri de Capul Bunei-speranțe. Pretutindenea sînt primiți cu brațele deschise de Holandezii din coloniile engleze. Cu toate crimele comise de Englezi față de »trădători«, numărul celor-ce îmbrățișează cu arma în mână cauza Burilor crește zilnic. În ziua de 15 Septembrie, termenul ultim de grație (?) a lui Kitchener, vor înainta toate cetele bure dintr'odată înspre sud. Răscola Holandezilor din coloniile Englezilor va deveni atunci generală.

După o depeșă din Bruxella, e sigur, că Krüger va fi primit de Tar la Livadia.

Cunoscuta proclamațiune a lui Kitchener n'a avut până acum nici un efect, deși 15 Septembrie e aproape. În 2 l. c. a fost aruncat de pe șini un tren pancerat, când se între în stațiunea Taungs, care e în potestatea Englezilor.

După »Daily Mail« generalul De Wett încă a dat o proclamațiune, prin care vestește, că toți soldații englezi prinși dela 15 Sept. încolo în statul Oranje vor fi împușcați.

Știri mărunte.

— Ziarul »Daily Graphic« află, că starea de asediu a fost proclamată la Teheran după-ce un individ s'a încercat să înjunghie pe șahul Persiei. Individul a fost arestat.

— Notabili mohamedani din districtele Doisan, Gergeli și Chilchici (Macedonia) au cerut telegrafic concesiune dela Poartă, ca să se poată forma în corpuri înarmate pentru de-a urmări bandele de tâlhari bulgari.

— Un ucas regesc dispune instituirea unui consiliu de curte și de războiu în Belgrad. El va fi compus din ministrul de războiu și încă nouă membri numiți de regele dintre coloneli și generali. Directiva pentru activitatea lui și-o primește dela regele.

— Coasta contelui Festetic Andor, fost ministru de agricultură, s'a scris concurs. Datoriile ating suma de un milion de cor.

— Mercuri înainte de prânz a ars fabrica de bumbac din Connigliano Ligure. Mulți oameni au fost grav răniți de flăcări. Un om a dispărut. Paguba 1/2 milion de lire.

— Regele Angliei a sosit în Kiel, de unde a plecat la Copenhaga. Nu i-a făcut nici o ovățiune din partea publicului.

— Intre Rusia și Franța decurg pertractări pentru modificarea tarifelor de vamă. Franța va face concesiuni deosebi în privința petrolului rusesc, ear' Rusia în privința vinurilor franceze.

— Venezuela a respins mediațiunea Statelor-Unite.

Dela „Asociațiune“.

I.

Despărțământul Solnoc-Doboca.

Oaspeți esteri au fost mulți, mai cu seamă preoți. Se spune, că și Escelența Sa episcopul diecesan era să participe, dar' în urma unei cauze urgente fusilit se plece din Gherla încă înainte de adunare cu 2 zile.

La orele 10 a. m. dl președinte și director al despărțământului Dr. T. Mihali prin o vorbire avântată a deschis adunarea generală.

Sedința.

După cuvântul de deschidere al dlui președ., dl secretar al desp. Dr. L. Micșa cetește raportul comitetului cercual de pe anul expirat, din care raport se vede, că comitetului i-a succes, ca prin delegații săi să înființeze până acum 2 agenturi ale desp. (una în Coruieni sub G. Muste, preot local și alta în Pintic sub A. Oltean, preot local).

Mai departe din raportul comitetului apare, că comitetul a îmbrătoșat și ideea salutară a bibliotecelor populare, făcând deja și pașii de lipsă în chestia înființării lor pe teritoriul despărțământului.

Binecunoscutul nostru folclorist dl I. Pop Reteganul, a pus la dispoziția comitetului 25 de exemplare din scrierea sa »Novele și schițe«, ca o parte din ele să se împartă la țeranii, cari se vor prezenta la adunare, ear' cealaltă parte să se întrebuinteze la bibl. populare.

Conform propunerii făcute de comisiunea aleasă raportul comitetului se ia cu plăcere la cunoștință, comitetului i-se dă absolutoriu și i-se votează mulțumită protocolară. Membrii noi s'au înscris cu totul 35 de inși: 3 membri pe viață, 23 de membri ordinari și 9 membri ajutători, încassându-se cu totul suma de 552 coroane.

După raportul comisiilor s'a citit disertațiunea dlui Dr. Victor Bojor, prefect sem. »Despre necesitatea religiozității«.

În aceasta disertație, lucrată cu mult zel și studiu, autorul cu argumente puternice documentează necesitatea religiei în societate și combate ateismul și curentul antireligionar al timpului modern, făcând la urmă concluzia, că baza culturii și literaturii în viitor ne este religia.

La propunerea dlui A. Lemény, protopop, întreg comitetul e reales cu aclamațiune pe un period de 3 ani.

Banchetul.

La 2 ore p. m. a fost banchet, la care au participat peste 70 de persoane. Când ne-am așezat la masă muzica a intonat »Deșteaptă-te Române«.

Petrecerea.

Seara a fost petrecerea cu dans foarte animată. Cadrilul și Romana

au fost jucate în 2 coloane de peste 80 de părechi. Frumosul nostru costum național încă n'a lipsit.

II.

Despărțământul Făgăraș.

Despărțământul Făgăraș al »Asociațiunii« și-a ținut adunarea generală ordinară anul acesta în comuna Copăcel, la 2 Septembrie st. n.

Primirea făcută despărțământului servește spre cinste inteligenței și poporului din Copăcel, în frunte cu harnicul preot Valeriu Comșa, care n'a cruțat nici o osteneală și jertfă, ca să asigure un succes cât mai frumos adunării, spriginit fiind în lucrările sale de primăria comunală și de domniile învățători.

Primirea.

Comitetul reprezentat prin Rev. dl vicar Iacob Macaveiu, ca director, Dr. Ioan Șenchea și Ioan Dejenariu, însoțiți de dl V. Macaveiu, preot și student filosof, a fost întâmpinat încă la marginea comunei Ileni de un banderiu de călăreți din Copăcel și conduși până în comună. Aici înaintea și în curtea bisericeii era adunat întreg poporul din comună în haine de sărbătoare.

Preotul V. Comșa cu o vorbire aleasă și bine simțită bineventează comitetul, dorindu-i muncă spornică.

Serviciul divin s'a săvârșit prin dl vicar Macaveiu, asistat de preoții Val. Comșa și V. Dâmboiu. După finirea serviciului divin dl vicar a ținut o predică frumoasă, în care espuse poporului în graiu ușor scopul sărbării de azi, arătându-i în termeni poporali ce este »Asociațiunea« și ce scopuri urmărește.

Sedința.

Pe la 11 ore s'a început ședința. Sala cea mare a școlii era plină, cu deosebire de popor.

Directorul despărțământului, dl vicar Iacob Macaveiu deschide ședința prin un avântat cuvânt de deschidere.

După aceasta secretarul despărțământului, Dr. Ioan Șenchea, cetește raportul comitetului, în care se ocupă cu deosebire cu înființarea bibliotecilor ambulante, cu organizarea și inactivarea agenturilor și cu introducerea conferențelor publice, spre a căror realizare apelează la conlucrarea inteligenței noastre de prin comune.

Cassarul Ioan Dejenariu cetește rațiociniul.

Pentru censurarea raportului și rațiociniului se alege o comisiune pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor.

Atât raportul comitetului, cât și rațiociniul cassarului se iau la cunoștință, exprimându-se mulțumită pentru activitatea de până acum.

S'au încassat cu totul peste 400 coroane.

Urmând alegerea comitetului s'au ales cu aclamațiune: dl vicar I. Macaveiu, director, ear' în comitet dnii: Iuliu Dan, protopop și dnii Dr. Nicolau Șerban, Dr. Ioan Șenchea și Dr. T. Popescu, advocați.

Observ cu plăcere, că tot cu această ocaziune s'a pus basă și la o bibliotecă populară în comuna Copăcel, la care au contribuit mai mulți donatori

cu cărți, între cari amintesc pe dnii: Dr. Vasile Suciș cu peste 30 volume și Valeriu Comșa asemenea, tot cărți populare, de cuprins variat bine alese.

Sedinta s'a încheiat la 3 ore d. a. prin un cuvânt al dlui director.

Participanții.

Cu durere a trebuit să observ, că din inteligența din jur au absentat mai mulți, cu deosebire preoți și învățători.

Oare d-voastră apostoli ai luminii, părinți ai poporului și conducători ai lui, numai atunci Vă aduceți aminte de popor, când e vorba a primi dela el; oare nu simțiți în conștiința d-voastră de preoți și învățători români nici o datorință față de instituțiunile românești culturale?

Sperăm, că la viitoarea adunare generală nu ne va mai fi dat a observa acest indiferentism păcătos și condamnable; căci atunci vom fi siliți a infiera cu numele pe toți cei păcătoși.

După adunare a urmat banchetul.

Producția.

La 8 ore seara s'a început producțiunea, care a succes foarte bine. Corul de bărbați improvisat pentru această ocaziune a cântat bine piesa »Uite mamă«, — asemenea a plăcut și »Pot-puriul românesc« cântat de orchestră, precum și declamațiunea anecdotei de Speranța »Cum gândește Ișig«. S'a jucat drăgălașa piesă teatrală »Florin și Florica« de V. Alexandri, fiind bine interpretată de domnișoara Elena Ganea (Florica), Tr. Păcală (Florin) și Constantin Toma (Paraolisierul). Rolurile au fost bine studiate și bine predate, cu deosebire paraolisierul a făcut mult haz.

Publicul a remunerat cu dese și meritate aplause prestațiunile debutanților.

După producțiune a urmat joc animat până în zori de zi.

Mai amintesc, că în curtea școlii a decurs și o petrecere populară până seara, la care a luat parte popor și din comunele vecine. Ar fi de dorit, ca pe viitor din toate comunele învecinate să iee parte popor în frunte cu agenturile la-adunările cercuale.

Astfel lucrând vom pute realiza scopurile »Asociațiunii«.

Un oaspe.

III.

AVIS.

La cunoștința membrilor externi ai comitetului pentru petrecerea populară, ce se va aranja în 22 Septemvrie a. c. se aduc următoarele:

1. Comitetul petrecerii populare s'a întregit prin domnii Nicolau Căldărea, Nicolau Munthiu, Victor Păcală, Candid Popa, Petru Tincu și Lazar Tritean, ca membri interni.

2. Domnii membri externi ai comitetului sunt rugați, ca în ziua petrecerii să conducă înșiși poporul în grădina dela »Gesellschaftshaus«. E de dorit, ca poporul participant să se adune cel mai târziu la 2 ore după amiază, de oare-ce va trebui mai întâiu așezat în grupă după ținuturi pentru fotografare.

3. Poporul participant, care se va prezenta sub conducerea unui membru

intern sau extern al comitetului, are intrare liberă. Celalalt public însă va avea să solvească 1 cor. pentru acoperirea speșelor împreunate cu aranjarea petrecerii populare.

4. După fotografare vor urma dansuri naționale, apoi premiarea costumelor femeiești celor mai originale. Se vor distribui 15 premii în aur: anumit: 1 premiu de 40 cor.; 2 premii de câte 20 cor.; 12 premii de câte 10 cor. Toate premiile se vor oferi în câte un medalion de argint în valoare de 10 cor. În urmare valoarea tuturor premiilor e de 350 coroane.

Premierea se va face prin votare. Fiecare bilet de intrare dă drept la un vot.

5. În tot timpul petrecerii populare o musică va esecuta cântări naționale.

6. Membri comitetului, interni și externi, vor primi un insigniu (pantlică albastră la brațul stâng). Ei vor avea să îngrijească de susținerea ordinei în decursul petrecerii populare și după aceasta.

Comitetul aranjator. Secțiunea petrecerii populare:

Dr. Lemény. Dr. Beu.

Hirincile (hiringile, scumbrile).

Dintre peștii prinși în apele străine puțini sânt, pe cari se-i mănânce și poporul nostru. Între acestia puțini sânt *hirincile*, pe alocurea și *muscalii* (rușii).

Hirincă vie mai că n'a văzut nime dintre cetitorii noștri, căci la prăvăliile de pe satele noastre ajunge numai în butoaie. Hirinca are un foale, care la margine e comprimat ca o dungă și e acoperit cu niște solzi așezați ca dinții dela ferestru. Deschizătura branchiilor (urechilor) e mare, branchiile sânt ca niște piepteni. Pe spinare e de culoare negrie-albastră, pe capacul branchiilor are o pată roșietică, în făloi are câțiva dinți. Carnea e plină cu oscioare foarte fine. Hirincile se nutresc cu tot felul de raci mici de mare.

Patria ei cea adevărată e partea de câtră nord a Oceanului atlantic, îndeosebi Marea-de-nord. Puține hirinci ajung până la țermurii Americii și până dincolo de America aproape de Japonia. Unde se ține înainte de a se arăta la suprafața mării, nu se știe cu siguranță nici acum. Se presupune, că timpul cel mai îndelungat al anului îl petrec pe fundul mării și se desvoaltă din icrele depuse pe pârșii țermurilor mării. Pe timpul împăcherii pleacă desvoltate pe deplin în cete nenumărate înspre sud. Pe lângă Islanda, Grenlandă și Spițberga nu se ved, numai dela insulele Șetland inoace, precum și la țermurii Norvegiei, Angliei și în Marea-baltică se arată cetele lor. Din când în când își schimbă locul, unde se arată, și atunci negustorii, cari și-au făcut magazine în apropierea acelor locuri, rămân de pagubă.

În luna Aprilie se arată deja primele cete, mai multe în Mai și Iunie, formând pături, cari au o lungime și lățime de mai mulți chilometri. Mulțimea lor aco-

pere așazicând oceanul și o sulită aruncată în această massă de hirinci stă drept în sus. Îndată-ce apar la suprafață, presentă mulțimea lor o priveliște frumoasă. Mișcările lor provoacă un șgomot ca-și-când ar cădă o ploaie mare. Câte odată se cufundă timp de 10—15 minute apoi ear' se ridică. Noaptea strălucesc ca fosforul.

Cei vechi nu cunoșteau hirinca, pentru-că ea nu trăește în Marea-mediterană. Din evul mediu însă cetim, că papa Alexandru III. lasă pe la an. 1160 pe Nemți să pescuească și Dumineca și în sârbători. În a. 1164 începuseră deja și Olandezii cu pescuitul hirincilor și ocupațiunea aceasta a lor a mers tot crescând, ajungând culmea în secolul al 17-lea. Nu e mirare, că o mică țeară mocirloasă, cum era Olanda, îndrâsna să poarte răsboaie cu țeri mari și să grămădească averi mai mari decât toți vecinii ei, dacă aflăm că cu pescuitul hirincilor se ocupau 450 de mii de Olandezi, cari câștigau după peștele acesta pe an 100 milioane de florini. Și Nemții câștigau pe timpul acela vre o 16 milioane de florini din pescuitul hirincilor. În ziua de astăzi au apucat Englezii în mâinile lor acest pescuit atât de rentabil, care le aduce venituri mai mari decât niște băi de aur.

La pescuitul hirincilor se folosesc niște corăbioare foarte lungi. Îndată-ce se apropie hirincile, se aruncă niște plase mari, cari au une-ori o lungime de preste 300 de metri și sânt susținute de-asupra apei prin niște butoaie goale ear' la marginea din jos le atiră niște petri grele. Plasele acestea sânt făcute sau de cânepa, care însă nu ține făr' un an, sau de mătășă galbină, care ține și trei ani. Ele trebuie afumate, ca să nu se sparie hirincile de culoarea cea deschisă. Ochiurile nu-i ertat să fie mai largi de un policar (țol), ca să nu se prindă de cele prea tinere. Hirincile întră cu miile în roiuri și dacă e o zi norocoasă, în două oasuri se poate ridica plasa, căci hirincile, având capacele branchiilor (urechilor) mari se prind ușor. Peștii, cari mor iute, se scot din ochiuri, li-se taie gâtulejul, se curăță de branchii și de mațe și se aruncă în buți cu apă de mare. Se mai spală apoi în odată, se aruncă în murătură și după-ce au ajuns la magazine se așază în butoaie, punându-se tot șiruri și printre ele sare de mare. Felul acesta de împachetare l-a inventat Olandezul V. Benkelen von Biervliet (mort 1397) și Olandezii, cari se țin și astăzi de el, liferează până în ziua de azi cele mai bune hirinci, cu cari nu se pot asemăna cele dela Englezi. Francezii afumă hirincile, cari devin astfel foarte gustoase.

Pe an se prind și peste 1000 milioane de hirinci.

Hirincile dau o mâncare foarte sănătoasă. Multora nu le place gustul lor, unde sânt și prea sărate. Ca să le dăm un gust mai plăcut le lăsam câțva timp în apă, le curățim cu ouțitul de solzi, le spintecăm și scoatem șira spinării; le tăiem apoi felii, tăiem și o ceapă tot felii și peste amestecul lor punem oțet și ulei sau unt de lemn.

Școala sătească (România).

Revisoratul școlar din județul Putna a adresat învățătorilor-dirigenți din acel județ o circulară, care cuprinde în sine sfaturi, ce e bine să le urmeze și învățătorii noștri. Eată părțile mai principale din acea circulară:

Țeara noastră a progresat destul de repede în ultimii 50 ani. Dezvoltarea noastră intelectuală, morală și economică, datorită activității viguroase, ce am depus, ne îndreptățește a avea încredere și mai mare în viitor și ne îndeamnă a munci tot mai mult pentru înflorirea și binele patriei.

La acest progres, însă, în mare parte a contribuit și corpul didactic. Și, dacă mai avem încă mult de făcut, ba încă foarte mult, nu ne putem adresa decât tot corpului didactic, căci numai el singur întrunește toate condițiunile, ce se cer pentru împlinirea acestei sarcini. Numai el își întinde toate ramificațiile pretutindeni, pătrunzând în toate păturile națiunii și se confundă cu dânsele. Învățătorii de ori-ce grad au o cultură, care le lipsește de multe-ori altor organe obicnuite ale puterii, și ca atare lucrează inteligent, știu ce vor și își dau seamă de însemnătatea scopului ce-l urmăresc.

Învățătorul, în școala lui, are o chemare de pace și iubire și aceasta îi oțelește misiunea, pe care trebuie s'o aibă și în afară de școală. Întocmai ca și modeștii tovarăși ai lui Christos, cari au schimbat fața lumii, ei au menirea de-a sămăna vorba cea bună printre cei săraci și ignoranți, să aducă sfat și îndemn celor mici și slabi.

Și în această ordine de idei, un câmp vast și mănos se deschide înaintea activității corpului didactic.

Eată punctele mai însemnate asupra cărora atrag deosebita d-v. atențiunea.

Isvoare de câștig în părăsire. Sătenii au împrejurul lor numeroase isvoare de câștig nefolosite sau lasate în părăsire, fie pentru-că nu le cunosc, fie că nu-și dau seamă de ce mare folos le-ar fi. În această privință, le veți atrage atențiunea asupra prășirii paserilor, comerțului cu ouăle, asupra laptelui și a celorlalte produse ale lui, asupra

cultivării pomilor fructiferi și-a comerțului întins ce se poate face cu fructele. Să deprindem pe săteni cu ideea de-a vinde cu bani buni laptele, paserile, ouăle și fructele, căci majoritatea sătenilor au o neînvinșă repulsiune pentru ideea de-a vinde lucruri, considerând aceasta ca ceva înjositor pentru ei.

Hrana săteanului și răspândirea cartofului. Cu toții știm, care e hrana săteanului nostru: mămăligă — adeseori făcută din porumb stricat, îmbolnăvindu-i de pelagră — ceapă, usturoiu, mere putrede, ferte, etc. Cultivarea cartofului și deprinderea săteanului de-a se hrăni cu el, 'i-ar aduce un imens folos, căci are o valoare nutritivă mult mai mare ca a alimentelor espuse. Apoi cultivarea cartofului e mult mai rentabilă și mai asigurată pe timpuri de secetă. Luptați dar' fără preget să se popularizeze cartoful printre țărani și veți fi făcut foarte mult în această privință.

Cultivarea legumilor. Astăzi cultivarea legumilor formează monopolul aproape exclusiv al grădinarilor bulgari (în România dar' și la noi pe alocurea. Red.) E dureros să vezi că săteanul nu are în împrejurimile casei lui măcar o brazdă de ceapă, ci o cumpără dela străini. Aproape 60.000 străini scot din țeară 20 milioane lei pe fiecare an. Înființați societăți cooperative pentru încurajarea și dezvoltarea grădinariei printre sătenii noștri. Faceți o propagandă energetică și neîntreruptă pentru înmulțirea și reușita lor.

Cultura plantelor și a fânățelor artificiale. Cultivarea luțernii, trifoiului și altor plante de nutreț ușurează mult pe săteni în hrana și creșterea vitelor, mai ales pe timp de secetă. Circulara onor. minister relativă la condițiunile culturii pământurilor școlare arândate nu trebuie s'o perdeți din vedere.

Facerea lucrurilor de prima necesitate. Săteanul în timp de iarnă n'are aproape nici o ocupație. Aceasta constituie pentru dînsul o îndoită pagubă pe deoparte că nu câștigă nimic și pe de altă parte lipsa de ocupație îl duce în mod fatal la cărcimă ca să omoare vremea. Dar' cărcima îi omoară sănătatea, liniștea căsii și folosul muncii lui de vară. Să deprindem pe sătean

a lucra în timpul iernii: furci de lemn cari ne vin din Brașov și din Bulgaria, rogojini, doniți, cofe, albi, frânghii, obiecte de paie, de papură în genere, perii, cis-măria, cojocăria, sumănăria, dogăria, rotăria, jucării și păpuși pentru copii etc.

Să luptați ca lucrarea îmbrăcămintei să rămână tot în casa lui, ear' nu să se înlocuiască cu produse proaste ale industriei străine.

Înființarea de prăvălii la sate de cătră săteni pentru desfacerea produselor muncii lor. Se știe că mai tot ce are țăranul de prisos îl duce de vânzare la țîrg. Acolo, alt țăran cumpără același lucru din mâna străinului cu preț îndoit. De ce acest câștig în mâna străinului? Fiind prăvălii în sate, sătenii vor fi scutiți de pierderi de vreme pe la orașe, de cheltuieli zădarnice și de exploatarea celor necinstiți.

Înființarea de bănci populare și societăți pentru dezvoltarea spiritului de asociație Sînt de nevoie bănci populare, în cari aproape fiecare sătean să poată cotisa cu ceva și în același timp să fie ajutat în cas de nevoie pentru a scăpa de cămătari și spoliatori. Să facă asociații pentru închiriere și cumpărare de mașini și unelte agricole, pentru îmbunătățirea locurilor băltoase etc., pentru arîndarea moșilor etc. etc.

Școli de adulți și adulte. Învățătorii prin aceste școli pot fi folositori agenți de propagandă în favoarea creării școlilor elementare de agricultură și meserii, și prin inițiativă privată. Învățătoarele pot da sfaturi igienice sătenilor asupra hranei, îmbrăcămintei, menagiului, creșterii copiilor, sfaturi asupra boalelor, medicamentelor elementare, asupra croielii și facerii hainelor, etc. etc.

Înființări de cantine școlare. Cantinele școlare sînt de mare folos, pentru a atrage copiii sătenilor la școală, fără amendă, și a-i învăța a se hrăni mai cum se cade. Opera cantinelor poate fi complectată prin creări de mijloace de ajutor pentru haine, cărți și rechizite școlare copiilor săraci.

Creșterea gândacilor de mătășă și stupăritul. Altă dată aceste erau în floare. Astăzi aproape au dispărut. Și ce poate fi mai ușor și cu cheltuială mai puțină decât aceste două ocupațiuni? Cercurile

SALAMA SĒCUIULUI.

Pentru omul dela sate o mîncare mai aleasă,
Fie dintre cele bune, tot îi pare curioasă.
Căci nu știe s'o gătească, și de cumva e gătită
Lui nici atunci nu-i convine, căci ar vrea să fie friptă,
Bună-oară chiar salama, cum o iei din prăvălie
Nu-i mai faci nici o găteală, ci o pui pe farfurie,
Și o tai felii subțiri și-o mîncăci în bună pace,
Căci este gătită gata, și ori-cine așa face.

Numai un Săcuiu, sērmanul, care plecând la oraș,
S'a oprit lâng-o boltiță cu salamă și cărnați.
Și se uită lung la marfa, așezată spre vânzare,
Ba întrebă chiar boltașul, dacă marfa-i de mîncare?
Căci sērmanul de Săcuiu, așa ceva n'a văzut
Și pe lângă toate acestea era și nepriceput.

Boltașul îndată vede, cu cine are a face,
Și îi ese înainte, zicîndu-i: poștește băcsi,
Căci am marfă foarte bună, poți alege ce poștești,
Așa marfă de-i lua, știu bin' că mă pomenești.
Și Săcuiu nu se trage, ci se bagă 'n prăvălie,
S'apucă și țîrguește, nu așteaptă să-l îmbe,
El anume ia salamă, bucată ce-a fost mai mare,

Și-a plătit-o fără vorbă, dând pe ea bune parale,
Și pe când era să plece, stă pe loc și se oprește,
Căci întrebă cum s'o mîncă, căci așa crudă cum este
'I-se pare o poveste, el sērmanul nu știa,
Că salama și nefriptă o poate omul mîncă.

Boltașul fără zăbavă, îi spune totul ce știe,
Că salama să o taie, feliuțe 'n farfurie
Și frumos să-i ia pelița, și s'o mîncăce cu ceapă,
Și de nu va avè vin, poate bea după ea apă,
Ba oțet mai poate pune, c'asa fac pe la oraș,
Pun oțet, ardeiu și ceapă, mai zice acel boltaș.

Dar' Săcuiu din atâtea, ce s'aleagă, zău, nu știe,
De aceea el se roagă de boltaș, ca să 'o scrie,
Căci de nu, poate să-și uite, și n'o mai poate mîncă
Ș'atunci zău, ar fi prea mare, pentru dînsul paguba.

Boltașul meu îl ascultă și îi face un bilet,
Pe care Săcuiu-l pune în șerpar și se ia 'n cet,
Cu salama subsuoară, își ia drumul cătră casă,
Și precum mergea el singur, vede lâng'un birt o masă
Ear' la masă se afla, un Săcuiu din satul lui,
Și încă un cunoscut, chiar vecinul dumniului.

culturale, ce se vor înființa cu începerea noului an școlar, vă vor fi de mare folos pentru învățarea acestora, dela cei cari le cunosc mai bine.

Lupta contra cărcimii. Convingerea d.-v. este destul de formată în acest sens. Următoarea frasă e destul de hotărâtoare: »Cărcîma este vrășmașul săteanului» din toate punctele de vedere.

Iniințarea de biblioteci populare. Iniințarea de coruri vocale cu sătenii și sătencele. Aceste sînt puternice mijloace de cultură intelectuală și de ocupație în timpul sărbătorilor, pentru a le răpi ducerea și șederea la cărcîmă.

Eată programul de muncă, pentru viitorul an școlar. Să nu vi-se pară greu și nerealisabil. »Toate lucrurile la început par grele», zice un proverb. Cer dela d.-voastră acest spor de muncă, oăci dascălul bun nu trebuie să fie bun numai între cei patru păreți ai clasei. Sfera de activitate, de acum înainte, trebuie să fie mai mare. Nu uitați nici un moment că d.-voastră, fiecare în colțul seu, sînteți propagatorii cei mai aprigi ai idellor naționale, încălzitorii patriotismului și luminătorii poporului, sînteți elementul cel mai inteligent pentru ridicarea stării economice a țării.

La realizarea acestui program trebuie să muncim cu toții, dela mare până la mic, fiecare în cercul puterilor sale.

PARTEA ECONOMICĂ.

Povețe pentru apărare împotriva gărgărițelor, cari sfredelesc mugurii.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu», cu considerare la daunele ce le fac economilor noștrii gărgărițele, cari sfredelesc mugurii, traducînd tractatul de mai jos, dorește a sări în ajutor cultivătorilor noștri de pomi făcînd cunoscută gărgărița, cât și măsurile de luat pentru stîrpirea ei.

Stricăciunea. Producenții de poame cunosc foarte bine faptul, că primăvara unii boboci de măr nu se

deschid pe deplin, ci marginile lipite de olaltă ale petalelor alcătuesc o căpsulă, se fac negricioase (brune), se uscă și în cele din urmă cad. Pe pîr primăvara deasemenea vedem adese-ori o altă apariție, anume că unii muguri nu se desfac, ci uscându-se tot mai mult, pier; ultimul lucru — de cumva nevoea nu e prea mare — mai rar îl bagă de seamă economul, căci mugurii pustiiți nu bat așa la ochi, ca bobocii bruni ofiliți.

Desfăcînd un astfel de boboc de măr sau un mugur de pîr nimic, găsim în lăuntru lui un verme de mărimea unui grăunte de urez, fără picioare, care nu e decât larva gărgăriței sfredelitoare și pricinuitoarea pagubii.

Larva aceasta în mugur, respective în boboc mai tîrziu se preschimbă în gogoasă (păpușă), care în stare de odihnă fiind nu se nutrește și nu-și schimbă locul; din gogoasă se desvoaltă gărgărița.

Gărgărița.

Din mugurul de pîr și din bobocul de măr nu se desvoaltă același soi de gărgărițe, ci în bobocul de măr se desvoaltă sfredeleacul de măr (*Anthonomus pomorum*), în mugurul de pîr, sfredeleacul de pîr (*Anthonomus piri*). Eată cum se pot cunoaște mai deaproape:

Sfredeleacul de măr (a) este un gărgăriță mărișoară, cât un simbure de măr; partea dinainte a capului e foarte prelungită înainte, lungimea (fără bot) 3.5 mm. Coloarea ei e roșietică închisă; în partea dinapoi, a acoperitoarelor aripilor (elitre acoperitoare) se vede câte o pată curmezișă mai luminoasă, care se începe pe la mijlocul marginii din afară a coperitoarii de aripi și se tot îngustează pieziș pîna ajunge la linia mijlocie, așa că fașia aceasta alcătuește un unghiu în formă de V deschis spre

cap. Pata curmezișă e de culoare negricioasă și încinsă cu mai multe mănunchiuri de peri albi ridicați.

Sfredeleacul de pîr seamănă mult cu cel dinainte, dar e ceva mai mic și mai trunchios și fașia, pata curmezișă ce se află pe aripile coperitoare, nu merge pieziș, ci drept (vertical) spre linia de mijloc.

Modul de traiu. Sfredeleacul de măr primăvara de timpuriu (încă în luna lui Aprilie, sau dacă e cald încă mai de vreme) își părăsește cuibul (între crepături de scoarță, frunze, sub bruși) și se urcă pe pom, unde după împărechere femeiușca face o gaură (1/2) cu capul seu prelungit, de o lature a bobocului floarei în desvoltare, și depune în ea un ou de mărimea unui fir de mac, de culoare surie. Din ou ese

larva sau vermele (f și g), care se nutrește din boboc, și crește pîna ce se prefăce gogoasă (c, d și e), ear' mai în urmă își ia de nou forma de gărgăriță. Gărgăriței îi trebuie dela eșirea din ou pîna la deplina desvoltare timp foarte

scurt, 3—4 săptămîni. Gărgărița toată vara roade frunzele pomului, ierneză și în primăvara următoare caută pe femeiușcă în scopul împăcherii.

Modul de viețuire a sfredeleacului de pîr seamănă cu al celui de mai nainte, cu deosebirea, că femeiușca nu atacă bobocul pîrului, ci mugurul, în care își depune oul; așa în vreme ce larva sfredeleacului de măr nimicește numai un boboc de măr, pe atunci larva sfredeleacului de pîr nimicește un mugur întreg, de regulă cu mai mulți boboci și o mulțime de frunze.

Apărarea. Împotriva gărgărițelor sfredelitoare demuguri ne putem apăra așa, că pîndim în zilele mai calde de primăvară (la începutul lui Aprilie, sau

Cât ce-l vede, el îi strigă: tu ești András? jó estét!
Áldjon isten Sándor bácsi, hai că de mult te aștept,
Hai și șade tu la masă, și să ceri un cop de vin,
Ca să bem noi împreună, doar' de-aceea 'ți-s vecin.

Și se pune lângă masă, cu salama lângă el,
Și pe când ei se cinstesc, un afurisit cățel
Pune gura pe salama, și o ia la sănătoasă,
Ei nici griji n'aveau de alta, ci de stiola de pe masă,
Dar' unul din ei observă, și se scoală de vestește
Pe vecinul lui, zicîndu-i: că salama nu mai este.

Ba-l îndeamnă să alerge după boala de cățel,
Haida! Mișcă mai îngrabă, să ne luăm după el.
Taci, mîi András, stai pe pace, că tot nu-l poate mânca,
Doar' biletul dela boltă este încă 'n mâna mea.

Și cățelul tot nu știe, ca să-l taie feliuțe
Ba nu are nici ardeiu, și-o să-l mînce cu poliță,
Și dacă s'a mbolnăvi, el sîrmanul va vedé,
Căci eu unul știu prea bine, că nu îi voi ajuta.

București, Iulie 1895.

Ioan Cîndea.

FELURIMI.

Cum împedecă pădurile înecurile și sîcarea isvoarelor. K. von Fischbach, silvicultor-șef în Sigmaringen, a început încă dela 1889 a atrage luarea aminte a unui fel de lucrare a pădurilor, care trecuse nebagată în seamă.

Eată ce zice el: Rădăcinile și rădăcioarele pîtrunzînd deoparte și adînc în pămînt sorb apa trebuitoare copacului. Dacă tăiem copacul sau dacă piere, rădăcinile acestea putrezesc începînd dela coajă și în locul lor rămîniște găuri cari potricălesc pămîntul în toate părțile pîna la mari adîncimi, făcîndu-l să samene cu un burete de șălat.

Cînd plouă, apa pîtrunde prin aceste găuri în mare cîtățime și deci pădurile opresc revîrsările; totodată apa aceea hrănește isvoarele și deci pădurile fac să nu sece fîntînile, isvoarele și riurile chiar pe vreme de secetă.

Se credea pîna acuma, că mai ales mușchii împedecă revîrsările. E adevărat, că așternutul de mușchi oprește oareși-care cîtățime de apă de ploaie. Dar' această parte e neînsemnată față cu cea care pîtrunde în găurile rămase în urma putrezirii rădăcinilor.

Negreșit că prin esplicația lui Fischbach pricepem mai bine rolul pădurilor și folosul lor, precum și lipsa cea mare de a le cruța și de-a planta păduri pe coastele goafe.

dacă primăvara e foarte călduroasă, încă la finea lui Martie), când se împărechiază gărgărițele pe ramuri și le scuturăm pe un lepedeu sau cenușar întins sub pom și apoi le opărim cu apă ferbinte. De oare ce femeiușca are lipsă de mai multe zile, ba chiar și de 2 săptămâni pentru a-și depune ouăle, trebuie să repetim de mai multe ori lucrarea de mai sus și să o continuăm până-când scuturând pomul, nu va mai căde nici o gărgăriță.

Ca să stărim și gărgărițele, ce ar mai rămâne cumva în vieață, toamna (în decursul lui Septembrie) facem în jurul trunchiului aproape de coroană o legătură de fân sau de paie și gărgărițele cari se adună aici la iernat în decursul iernii (în Decembrie, Ianuarie) le ardem împreună cu legătura.

Budapesta, Martie 1899.

Stațiunea ung. reg. de stat entomologică.

Deosebita specii de gunoiu.

Puține ținuturi sunt la noi, în cari pământul se nu aibă lipsă de gunoiu. Ba sunt unele cu pământ mai sterp și neroditor, unde nu se poate produce mai nimica fără o gunoie îmbelșugată. În asemenea ținuturi apoi gunoiul este adevărata *baia de aur* a economului, baia, care dă izvorul de lipsă la nutrirea plantelor cultivate în economia câmpului. Pe unele locuri, pământul supus culturii bucatelor sau plantelor de nutreț, îl putem asemăna cu un sac plin de făină. Dacă tot luăm din acesta, ear' de pus nu mai punem nimica, este indeobște cunoscut, că odată dăm de fund. Așa se întâmplă și cu pământul! Dacă tot luăm de pe el, în tot anul bucatele de lipsă pentru nutrirea oamenilor, sau că luăm nutrețul de lipsă pentru nutrirea animalelor de casă, ear' de gunoiu nu-l mai gunoim, odată numai ce seacă și se împuținează și roadele de pe acela.

Când am lăsa roadele, cari se produc din pământ, ca să se nimicească neadunate tot acolo, după-cum se întâmplă aceasta pe unele locuri în țările necivilizate și sălbătice, pământul nu ar avea mai nici o lipsă de gunoiu, căci plantele prin nimicirea lor de acolo, împrăstie totodată și sămânța de lipsă pentru viitoarele plante și astfel își asigură generațiunea din an în an, ear' prin foile și trunchiurile lor gunoiesc și îngrășă totodată și pământul acela, pe care au crescut.

În lumea plantelor și a unor animale, vieața și moartea nu sunt nimicirea totală, ci în cele mai multe cazuri numai schimbarea materiei și a formei. Legea veșnică a naturii nu este alta, decât schimbarea și crearea continuă a noilor specii de plante și animale. În lumea minerală sau a petrilor încă se întâmplă unele schimbări, de pildă: sfărămarea petrilor în nisip și prefacerea acestuia în pământ roditor, dar' schimbările acestea așa se întâmplă de încet, încât omul abia le poate băga în seamă.

Peste tot gunoiu numim toate acelea materii, cari sau servesc de-agata plantelor nutrețului, sau ridică prin înfriurina lor puterea roditoare a pământului. Gunoiul este după-cum își

trage și obârșia din lumea animală, sau vegetală (a plantelor), sau minerală. Gunoiul provenit dela cele două dintăiu se numește *organic*, fiindcă provine din organele moarte ale animalelor sau plantelor, ear' cel din urmă se numește *anorganic*, fiindcă mineralele nu au organe.

Gunoaiele se impart mai departe în alte două părți, și anume: în gunoaie absolute și relative. Gunoaie absolute se numesc acelea, cari cuprind în sine partea cea mai însemnată a nutrețului, de care plantele au trebuință și pe lângă aceasta prin descompunerea lor încălzesc totodată și pământul și-i dau puterea de lipsă, de-a pute reține apa și căldura în sine. Astfel de gunoaie sunt: gunoiul din grajd, mustul de gunoiu, escrementele omenești, compostul și gunoiul verde.

Gunoaie relative (adecă în parte) se numesc acelea, cari cuprind în sine numai o parte mică a nutrețului, de care plantele au lipsă, sau că nu conțin nici un fel de nutreț și nu înfriuresc mai cu nimica nici la îmbunătățirea pământului. Astfel de gunoaie sunt: varul, sarea, cenușa, guano ș. a.

Nutrețul plantelor constă din zece elemente (materii) mai însemnate, cari sunt: oxigenul, azotul, nitrogenul, carbonul, ferul, sulfurul, chaliu, magneziul și varul. Fiecare din acestea trebuie să se afle într'un pământ, ca acesta să poată fi roditor. Pe unele din aceste elemente le produce însăși natura, fără intervenirea omului. Astfel oxigenul și nitrogenul se află cu prisos în apa de ploaie. Carbonul se produce în aer, prin răsufierea contrară a animalelor și a plantelor. Sulfurul (pucioasa), ferul și magneziul se află cu prisos în fiecare pământ. Nu se află de prisos, ba în unele pământuri chiar lipsește azotul (leșia), chaliu (cenușa), fosforul (grăsimea) și varul. Acestea trebuiesc apoi adăose pământului, dacă voim, ca acesta să devină roditor.

Azotul se află într'o măsură mai mare în gunoiul animalelor din grajd. Cenușa nu se află mai de loc în gunoiul animalelor din grajd, de aceea ea trebuie adăosă pământului pe cale măiestrită. Tot așa nu se află nici grăsimea, care trebuie adăosă prin pregătirea de compost.

Pe când pentru unele plante gunoiul are o înfriurină foarte binefăcătoare îndată în anul întâiu, precum e la cucuruz, napii de nutreț, rapiță și mazărice, pe atunci la spicoase în anul întâiu gunoiul poate avea o înfriurină mai mult păgubitoare, cu deosebire pentru formarea și dezvoltarea grăunțelor. Tot o astfel de înfriurină o mai poate avea gunoiul și în pământurile năsi-poase, unde pe timp de secetă poate arde și nimici prin căldura lui plantele cultivate pe acelea.

De aceea economul harnic trebuie să cunoască bine natura pământului seu, pe care vrea să-l gunoi, precum și plantele, ce vrea să le cultiva după gunoiu, ca acesta să poată avea o înfriurină binefăcătoare, ear' nu păgubitoare asupra sămănăturilor cultivate.

În unele ținuturi, după-cum am zis și la început, producerea unui gunoiu bun de vite este o recerință de cea mai mare însemnatate pentru plugărit, dela care atârână mai totdeauna buna reușire

a recoltelor (culesurilor). Ca să putem produce un gunoiu bun, avem lipsă de trei lucruri mai însemnate. Acestea sunt: vitele, nutrețul acestora și așternutul.

Cel mai bun așternut de gunoiu sunt paietele bucatelor. Când economul nu are nutreț destul pentru nutrirea vitelor, atunci o parte a paietelor se întrebuințează mai întâiu singure sau amestecate cu fân, ca nutreț și numai după aceea se aștern sub vite. În lipsa paietelor se mai întrebuințează ca așternut și paietele de bob, de mazărice, de cartofi, apoi rogozul, papura, frunzele de arbori ș. a., dar' acestea neavând goluri așa mari în lăuntru, ca paietele bucatelor, nu pot absorbe toate părțile moi ale gunoiului și astfel mai mult sporesc materia uscată a aceluia. De aceea ele nici nu prea putrezesc în platformă (grămadă), ci mai mult stau uscate sau muceșite.

Așternutul se lasă sub vite, până-când golurile aceluia s'au umplut cu părțile moi ale bălegarului și ale udului. Atunci se ridică și se cară pe platformă. Căratul gunoiului pe platformă trebuie să se facă cât mai în grabă și cu multă grijă, căci la din contră se pierde o parte însemnată de amoniac și alte materii nutritoare din el. (Va urma).

Prăsirea galițelor.

Fasanii.

(Urmare).

Dacă fasanul ouă, dar' nu clocește, punem să clocească ouăle găini comune pitice, dar' nu de cele mari, căci acestea ar zdrobi cu greutatea trupului lor ouăle cele mici ale găinii de fasan. Găina de fasan de comun începe a oua în primele zile ale lui Martie și ouă tot a doua zi, până are vre-o 8—20 bucăți, când apoi pausează 8 zile. Ouăle sunt a se lua din cuib în fiecare zi așezându-le în țărițe, la loc răcoros. Luarea ouălor din cuib se face în timpul nutririi găinilor. Este consult, că în fasanariu să între tot una și aceeași persoană, ca să se dedee și fasanii.

Sub o găină engleză de Bantam sau alta comună pitică se pun pentru clocire 12 ouă.

Clocirea ouălor de fasani cere timp mai îndelungat ca a ouălor de găină, de aceea se întâmplă une-ori, de găinile comune văzând, că în 20—22 zile nu es puii, părăsesc cuibul. E deci de lipsă, ca să mai avem vre-o clocă sau două pusă să clocească mai târziu, ca la timp să putem pune sub acestea ouăle părăsite de cloca cea dintăiu. Fasanii eșii din ouă clocite de găini obișnuite își însușesc încâtva firea mai blândă a acestora. Găina comună se așază cu puii sei de fasani într'un loc despărțit prin un rociu de sirmă și împreunat cu locul deschis, unde puii se pot mișca liber și unde se pot reîntoarce sub aripile clocii. Puii de fasan cunosc vocea clocii și fiind chemați, o urmează. Nutrețului cel dintăiu al puilor este un aluat făcut din pâne, din ouă forte tare și mărunchite, sau din ouă de furnică. În tot casul trebuie să capete la început ouă de furnică. Vred să adunăm ouă de furnici (păpușile lor, saci), merg 2 înși în pădure, având o lopată și un sac de

pânză. Unul dintre ei acopere furnicarul cu sacul deschis, celalalt ridică cu lopata în furnicar, furnicile intră în sac, a cărui gură se leagă apoi. Fiind furnicile în sac, se pot ușor aduna ouăle din furnicari.

Ouăle de furnică fiind foarte irititoare, nu e bine să li-se deie puilor prea multe deodată. Apa de beut să fie tot proaspătă.

După 14 zile începem să amestecăm în nutrețul puilor grăunțe de grâu, după o lună le dăm din aluatul amintit odată pe zi, pe când grâu le dăm de trei-ori. După 2 luni le cresc cocoșilor celor tineri penele din coadă, ear' găinile cresc în timpul acesta, văzând cu ochii. În timpul acesta sunt toți bolnăvicioși. Trecând peste aceasta, puii părăsesc cloicile și pot fi nutriți numai cu orz, ovės și hrișcă. În locurile cu vii multe li-se pot da puilor de fasani și drojdii de vin. Ei mănâncă bucuroși și morcovi, sălata crudă și ceapă măruntă.

(Va urma).

Reghiannul.

Din traista cu povețele.

— Întrebări și răspunsuri. —

Întrebare: Vă rog să-mi comunicați în prețuita noastră »Foaia Poporului« un leac în contra negeilor la vite. Dobârca, în 30 Iulie 1901.

Niculae Toma, măsar.

Răspuns: Am căutat anume în »Veterinarul de casă«, de Cornea, după un astfel de leac, dar' nu am aflat. Fiindcă anul trecut încă s'au pus mai multe întrebări cu privire la stîrpirea negeilor dela oameni și vite, în numărul 13 s'au dat mai multe răspunsuri, și anume: un abonent recomandă arderea negeilor cu iască aprinsă, al doilea recomandă scobirea negeilor cu un ac până curge sângele și apoi presărarea acestora cu sare de lămâie, ear' al treilea recomandă spălatul negeilor și apoi storsul de laptele cănelui pe ei.

Pe lângă acestea noi îți mai recomandăm și legatul negeilor pe la rădăcină cu câteva fire de păr de cal și strinsul acelor pe toată ziua până ce se uscă și cad.

Întrebare: Mă rog, ca să-mi se deie un sfat, cum se poate desvêța de nărav o vacă, care dă cu piciorul la mulș? Vaca e bună de lapte și-mi pare rău să o vînd, dar' de acest nărav rău n'o pot desvêța, deși a făcut acum a patra-oară. Bozovicu, în 20 August 1901.

Abonentul 4075.

Răspuns: »Năravul dela fire, n'are leuire«, după-cum zice și un vechiu proverb românesc. Cu toate acestea poți cerca, ca pe timpul mulșului să impiedeci vaca. Impiedecatul îl poți face cu unul din picioarele dinainte, și anume: iai un ștreang ceva mai moale, cu care legi piciorul de dinainte pe deasupra unghiei și apoi încovăindu-l îndrêți îl legi astfel deasupra genunchiului și o lași ca să stea numai pe trei picioare. În starea aceasta nu mai poate da cu piciorul și pe încetul se desvață cu totul. Până-când vaca se dedă cu starea aceasta, economul trebuie să stea puțin ca răzim lângă ea. Însumi am văzut făcându-se impiedecatul acesta la bivolițe, cari nu voiau să lase laptele și năravul le-a trecut după 2—3 zile.

I. G.

SFATURI.

Pepeni și lubenițe pe iarnă. Pepenii și lubenițele cu coaje groasă, coaptă-toamna târziu se rup cu cotoaraș cu tot, se șterg bine cu o cârpă subțire și se așază într'o ladă cu cenușă cernută, astfel că pepenii să nu se atingă unul de altul. De asupra lor vine apoi un strat gros de cenușă și la urmă punem acoperământul. E de însemnat, că numai în pivniță stau. În modul acesta se conservă pepenii și lubenițele până iarna târziu, fără să-și schimbe gustul.

Pachetarea poamelor. Ca să căpătăm prețuri bune pentru poamele, pe cari le trimitem în afară, trebuie să fim cu deosebită băgare de seamă la pachetarea lor. Cele mai fine, îndeosebi pere cu coaja moale, să se pacheteze numai în lădițe (până la 10 chlgr. bruto), nu în coșulețe. Poamele se învêlue fiecare separat în hârtie de mêtasă așezându-se cât mai aproape unele de altele, ca să nu se scuture. Locurile dintre ele se astupă cu fâșiute de hârtie, de care punem și pe fund și de-asupra. Celelalte poame se pacheteze în lădițe sau butoiașe (până la 50 chlgr.) în modul următor: Lădița se cuptușește pe fund și pe margini cu hârtie, poamele se așază apoi frumos una lângă alta, formând pături. Să avem grije, ca coadele să nu vateze coaja lor. Așezând astfel pătura după pătură, cea de de-asupra se treacă puțin peste dunga lădiței. Scuturăm foarte încet lădița, pune apoi hârtie și de-asupra și batem coperișul. Pachetate în felul acesta, pătura de-asupra și cea de-desupt suferă puțin, dar celelalte stau bine și ajung nevătămate la locul de destinație.

Curățirea petelor de unsoare din obiecte de piele se face cu o parte spirt de salmiac și zece părți de apă.

Curățirea sobelor de fer. Plăcile murdărite și ruginite dela sobe (plătene) se fac ca noue, dacă vîrsăm pe ele, până sunt încă calde, apă de soda și le spălăm apoi cu săpun de rășină. Câteva minute după aceea le frecăm bine cu nêsip fin și le mai spălăm încă odată cu sodă și săpun. La urmă le periem, frecăm cu hârtie și un petec de postav.

Știri economice.

Cursuri pentru funcționari auxiliari de postă și telegraf. Începând cu 15 Octomvrie se vor deschide cursuri de șese luni pentru funcționari auxiliari de postă și telegraf. Aceștia intrând în serviciul statului, se vor împărtași de salar dela 1000—1400 cor. și bani de cuartir. Terminul de concurs e 30 Sept. a. c., avînd a se înainta rugărilor prin primpretorul, resp. primarul comunei urbane la direcția postelor și telegr. în al cărei raion e comuna, în care locuște pe-tentul.

La aceste cursuri se primesc: 1. în primul rînd suboficieri, provezuți cu certificate, cari sînt îndreptățiți pentru de-a primi funcțiuni mai mici conf.

§. 5. art. de lege II. din 1873. 2. Bărbați angajați ca magistrii postali sau espeditori de postă și telegraf, cari au 4 clase gimn., reale ori civile. 3. Alți bărbați, cari au aceeași pregătire și au trecut etatea de 18 ani și 4. neînșinuându-se destui de cei de sub 1—3 se primesc și tineri cari au implinit 16 ani, avînd aceeași pregătire. Pentru primire se mai cere încă să fie cetățean ungar, să nu fi trecut peste 35 ani, să știe perfect ungurește, să aibă o vieță nepătată și să fie sănătos. Înșuirea din urmă se va dovedi cu un atestat medical. Ascultătorii cursului plătesc o taxă de 20 cor., de care sînt scutiți suboficierii provezuți cu certificat.

Starea sîmînăturilor. *Cucuruzul*, îndeosebi soiurile târzii, e frumos. În ținuturile cu pămînt nêsipos s'a început culesul. Recolta va fi mulțumitoare, afară de locurile, unde s'au ivit gândaci. Recolta *cartofilor* e pe alocurea bună, pe alocurea, unde a fost secetă, slabă. Soiurile târzii s'au recules. *Legumile* au dat o bunicică recoltă. Soiurile de *varză* s'au dezvoltat bine, unde a plouat la timp. *Olavă* a fost aproape pretutindeni puțină. *Viile* stau binișor, pe alocurea bine, cu toate că peronospora și putrezirea strugurilor a bătuit și anul acesta. Mai rău e în Ardeal. *Pomi* vor da în cele mai multe locuri o recoltă slabă.

Oprirea esportului de vite din Sîrbia. Din Budapesta i-se comunică ziarului »Neue Freie Presse«, că la țirgurile de vite din ultima săptămână n'au fost mai de loc vite din Sîrbia. Din 2734 vite cornute numai nouă erau de proveniență sîrbă.

Causa acestei lipse neobișnuite este măsura luată de guvernul sîrbesc, care a opus împedecării parțiale de import decretată de guvernul ungar o împedecare completă a vitelor din Sîrbia în Ungaria.

Acum 14 zile au fost scoase din piață 623 capete de vite sîrbești, pentru-că un bou a fost recunoscut ca tuberculos. În consecință ministrul agriculturii din Ungaria, dl Darányi a interzis, pe baza legii contra epizotiilor, importul de vite de proveniență din districtul Belgradului, de unde s'a constatat că se aduseseră vitele bolnave.

La această măsură, guvernul sîrbesc a răspuns oprind cu totul esportul de vite cornute.

Concursuri de mașini agricole în România. Începînd cu anul acesta, se vor organiza în fiecare an, la epocile potrivite, concursuri de mașini agricole la fermele model ale statului.

Aceasta în scop ca cultivătorii noștri să poată alege mașinile agricole cele mai proprii și mai bune.

Oficiile postale. Ministrul ung. de comerț a făcut un proiect privitor la reforma oficiilor de postă. În acel proiect între altele se zice, că în fiecare comună unde se află cel puțin 300 suflete, se va înființa un oficiu postal. Astfel numărul total al postelor se va urca la 28.000.

CRONICĂ.

Undar frumos. M. S. Regina României a binevoit a trimite dlui Vincenț Babeș la Budapesta, cu ocazia nunții sale de argint, portretul Seu reprezentându-o la mașina de scris. Portretul M. Sale are următoarea dedicație: „Munca noastră, partidul nostru. Carmen Sylva.”

Protopopul Turdei. Duminecă a fost hirotesit întru protopresbiter alesul protopop al tractului gr.-or. Turda, preotul *Iovian Murășan*, fost până acum paroh în Tresnea (tractul Ungurașului).

Sfințire de cruce cu răstignirea. Ni-se scrie de pe Valea-Almașului: In 11 Aug. a. c. s'a făcut în Cuzeplac sfințirea unei cruce cu răstignirea. Serviciul bisericesc a fost săvârșit de dl Vasile Pop, protopop cu o asistență mare de preoți. Mulțime de popor a luat parte, chiar și din satele învecinate. Cântările au fost executate de corul din Nestia condus de învățătorul Ioan Pop. — După serviciul divin s'a făcut sfințirea crucii. La urmă dl protopop a ținut o cuvântare avântată, ascultată fiind cu multă evlavie. După ceremonial toți oaspeții de față au fost invitați la masă, la preotul din loc.

Tot cu ocazia aceasta în favorul bisericii s'a aranjat și o reprezentație teatrală urmată de dans, care a succedat peste așteptare de bine.

Cu prilegiul acesta venim să lăudăm pe bravii credincioși din Cuzeplac, cari deși oameni săraci și puțini, 40 familii, nu retrag nici o jertfă materială dela biserica lor. Înainte cu șese ani și-au zidit biserică frumoasă provăzându-o cu toate cele de lipsă, lângă biserică au ridicat acum crucea cu sf. răstignire. Meritul netăgăduit în interesarea pentru biserică este al preotului local Ioan Galisiu, care își pricepe chemarea pe deplin.

Cel mai bătrân oaspe.

Din statistica lunii Iulie. În luna lui Iulie s'au născut în toate țările coroanei ungare 59.415 copii vii și 1220 morți. În etate sub 7 ani au murit 19.926, peste 7 ani 17.360, cu totul 37.286 morți. Mai mulți s'au născut dincoace de Tisa, mai puțini în Bănat. Dintre morți, cei mai mulți au fost dincoace de Tisa, cei mai puțini în Transilvania.

Căsătorii s'au încheiat 6572, cele mai multe dincolo de Tisa, cele mai puține dincolo de Dunăre. — Pentru străinătate s'au dat în această lună 6659 pașapoarte (pentru America 2358, România 2237). Cele mai multe pașapoarte s'au cerut în comit. Sibiiu (473), Zemplin (471), Scepuș (420) și Șaroș (414).

Focuri au fost 1488 în 1150 de comune, păgubind 3160 de proprietari cu 2 mil. 938.230 cor. Cele mai multe focuri au fost în comitatul Pestei și al Torontalului.

Fulgerul oa medic. În comuna Nemet-Șaroșlak (Bănat) a trăsnit în casa țeranului Vil. Volf, a cărui nevastă zăcea de 10 ani, fiindu-i înțepenite picioarele. Când a văzut biata femeie lumina fulgerului, a sărit plină de groază din pat și a fugit afară, unde a căzut fără conștiență. Starea ei s'a îmbunătățit însă în urma acestei spaima și femeiea eară își poate mișca membrele.

Vindecarea racului. Din Copenhaga (Danemarca) se scrie, că profesorul Howitz a vindecat multe rane de rac, făcându-le să degere cu ajutorul anestinelui.

Un prieten al Românilor. D-nul Pietro Emilio Bosi, locotenent în regimentul de bersaglieri (vânători) din Neapole, poet și om de litera, care a studiat și cunoaște limba română, se ocupă în timpul seu liber cu traducerea în limba italiană a celor mai frumoase poezii din literatura română. El a cerut dela mai mulți publiciști români bucațile cele mai alese și mai apreciate de poezie sau prosă din operele lor, spre a fi traduse în limba italiană. Aceste vor apăre în cursul acestei ierni într'un mare și elegant volum, conținând numai bucăți din literatura bună română.

Timpul. În zilele din urmă pare că am fost în preajma iernii. Aerul a fost foarte rece pretutindenea. În munții Bihorului, Tatrei și ai Maramureșului a nins. În comuna Popești, dela poalele muntelui Brătîla, a fost o furtună îngrozitoare. Fulgerul a ucis 7 boi. În ziua următoare a nins la munte.

Împușcat în seara ospetului. Oea mai frumoasă fată din Hidvög era Maris V. Mulți flăcăi oftau după ea, dar' alesul ei a fost Imre R. După ce s'au logodit, nu treceau zile, în care logodnicul să uu capete epistole neisclălite, în care era amenințat cu moartea, dacă va căuteza să se cunună. El a înștiințat lucrul gendarmeriei și când a mers la biserică, nuntașii erau însoțiți de 2 gendarmi, așa că și cununia și mergerea acasă s'a săvârșit fără nici o turburare. Seara, când era ospetul în toiu lui, a eșit mirele până afară. N'a făcut câțiva pași și o detunătură răsună. Oaspeți cari au alergat să vadă ce e, au aflat numai pe bietul mire, străpuns de un glonț și mort. Pe ucigaș nu l-au putut încă prinde.

Neîngăduință. În Semlin are societatea de navigație sârbească o agentură, pe care arborează, după-cum și trebuie, steagul sârbesc. Poliția de acolo, ca să se arete, vezi Doamne patriotică, a îndepărtat steagul. Foile din Belgrad sunt cătrânite rău din pricina aceasta, mai cu seamă și din cauza, că pe toate edificiile societăților ungurești și austriace de navigație din Sârbia fălăe steaguri austriace și ungurești, fără ca Sârbii să și arete cultura (?) și patriotismul în felul poliției din Semlin.

Din tainele butoaelor. Cărcimarul Zambor din Arad se tocmise cu proprietarii fabricii de bere din Lipova, ca să vîndă bere de-a lor, rămânându-i lui 10% din ce încassa. În scurt timp a vîndut 265 hl., când a venit însă lucrul la socoteală, se pomenește, că fabricanții cer, ca el să le plătească, în loc să rămână cu câștig. Se apucă omul din nou de socotit, dar' înzădar. În sfârșit se apucă să măsoare butoaele și constată, că în loc să conțină 25 litre, aveau numai câte 22 mult 23. Butoaele erau de almintrelea toate marcate cu stampilia oficiului de marcare din Arad. El a făcut numai decât arătare la tribunal, butoaele s'au măsurat din nou și s'au aflat, că în adevăr au un volum sub 25 l. Astfel s'a adevărit, că după marcatul lor, fabricantul le-a micit, desfăcându-le și mai tăind din doage.

După închiderea dietei. În 5 l. c. s'a încheis dieta. În decursul celor 5 ani, cât a durat mandatul acestor deputați, a ținut 729 ședințe, pe an deci 146. Dacă socotim o ședință de 4 ore — ceea ce s'a întemplat cam rar — atunci a lucrat anul întreg 576 ore, ceea ce ne dă pe zi 1 1/2 ore, rămându-le 22 1/2, pentru alte treburi. 150 de deputați și-au căscat gurile, numai când li apucă uritul și la votare. Mai mult a vorbit ministrul-preșident Széll, care a ținut 485 vorbiri. În acești 5 ani s'au votat 183 legi nouă.

Stipendii din fundația Kőszeghy. Pentru dobândirea stipendiilor din fundațiunea vicarului Kőszeghy se escrie concurs cu termen până la finea lui Septemvrie n.

Pot concura iuristi și studenți gimnaziali, de origine nobili români din Maramureș. La recurse sînt a se alătura: carte de botz, atestat despre origine nobilă și română și testimoniul din anul școlar trecut.

Petițiile adresate cătră comitat sînt a se trimite la subscriul. Siget, la 9 Septemvrie 1901. *Tit Bud*, vicarul Maramureșului.

Mănăstire între Nazarineni. În comuna Bőlfenyér (lângă Orade) și jurul ei nazarenismul ia dimansiuni tot mai mari. Cucernicul canonic rom.-cat. din Oradea-mare, *Bunyitay Vincze* a decis zidirea unei mănăstiri de maice, chiar în centrul nazarenismului celui mai înfocat. În aceasta mănăstire va institui grădina de băieți și școală, unde trei maice vor propaga învățăturile lui Christoz.

Foamete în Rusia. În Basarabia vin de dincolo de Nistru o mare mulțime de țărani și femei, gonți de foametea din Rusia. Ei caută de lucru. Din stația căii ferate Ecaterinoslav, pe liniile din sudul Rusiei, vagoanele sînt neindestulătoare pentru a transporta această mulțime de nenorociți. Dacă această foamete bătue acuma toamna ce o să fie la iarnă!?

Scoaterea din curs a bancnotelor de zece florini. Banca austro-ungară scoate din curs bancnotele de zece florini datate dela 1 Maiu 1880. Amîndouă guvernele, în înțelegere cu consiliul general al băncii, au hotărît, ca scoaterea din curs să se facă în modul următor: 1. Banca austro-ungară și sucursalele ei primesc aceste bancnote până la 28 Februarie 1903. 2. Dela 1 Martie până la 31 August 1903 vor fi primite ca plată numai la banca din Viena și Budapesta, ear' la cele din provincie numai pentru a fi schimbate. Dela acest termen nu se vor mai primi ca plată, oi numai pentru a fi schimbate, nici la cele 2 bănci centrale din Viena și Budapesta. După 31 August 1903 banca austro-ungară nu va mai primi de loc bancnotele de 10 fl. datate dela 1 Maiu 1880.

Hymen. Aflăm, că dl *Ignafie Mircea*, licențiat în drept, antreprenorul restaurantului Gării de Nord din București, zelozul president al „Frăției” societatea Ardelenilor din Cața, aflători în București, — s'a logodit cu d-șoara *Elena S. Constantinescu*.

Așezarea regimentelor de infanterie din corpul 12 din armată (din Ardeal). După sfârșitul manevrelor regimentele corpului de armată nr 12 din Ardeal vor fi dislocate: Regimentul nr. 2: batalioanele 1, 2, 4 și ștabul în Sibiiu, al 3-ia batalion în Brașov. Regimentul nr. 31: batalioanele 1, 2, 3 și ștabul în Plevlje, al 4-lea batalion Sibiiu. Regimentul nr. 50: batalioanele 2, 3 și ștabul în Brașov, ear' batalionul 4 în Făgăraș și batalionul 1 în Alba-Iulia. Regimentul nr. 51 va rămânea în Cluj. Regimentul nr. 62: batalioanele 1, 3, 4 și ștabul în Viena (2 companii în Luxenberg, 2 în Mauer), batalionul 2 în Tîrgul-Murășului. Regimentul nr. 63: bat. 1, 2, 3 și ștabul în Bistrița, bat. 4 în Orăștie. Regimentul nr. 64: bat. 2, 3 și ștabul în Tîrgul-Murășului, bat. 1 în Konjica, bat. 4 în Orăștie. Regimentul nr. 82: bat. 3, 4 și ștabul în Alba-Iulia, bat. 1 în Odorheiu, ear' bat. 1 și 2 în Banzaluka.

fanov, T. Milin, P. Balos, T. Voicău, I. Miloș, N. Voicău, N. Coată, S. Baia câte 20 b. S. Imre 16 b., B. Ardelean, I. Voicău, S. Gaiu, P. Arion câte 10 b., I. Baia 8 b.

Au mai dăruit și grâu pentru prescuri următorii domni:

F. Voicău, Liță I. Coată, N. Surdan, T. Voicău Ciacu, S. Coată, M. Milotă și T. Voicău Micu, câte 1 spene de grâu.

Dela vinul, care s'a adus și vândut în favorul sfintei noastre biserici, s'a scos un venit curat de 36 coroane. Venitul întreg a fost de 90 cor. și 4 bani în bani gata, ear' grâu spre înmagazinare 7 speni.

Acum vin a vă aduce tuturor dăruitorilor cele mai sincere și călduroase mulțumite pentru bunătatea inimii și pentru multul sprigin ce-l avem dela d-voastră fraților. *T. Voicău Micu.*

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui Alex. Murgu, Feni. Am spus de nenumărate ori, că tot ce e bun, publicăm, numai pe rând. Dacă vom răspunde la fiecare în posta red. despre poesii etc. primite, ne-ar trebui o coloană două numai pentru asta. Pentru cele trimise vă mulțumim.

Dlui V. Roșca, Tusin. Pentru de a ști măsura cu instrumente ingineresti, trebuie să înveți anume. Și e vorba, pentru-ce fel de lucruri vă trebuie?

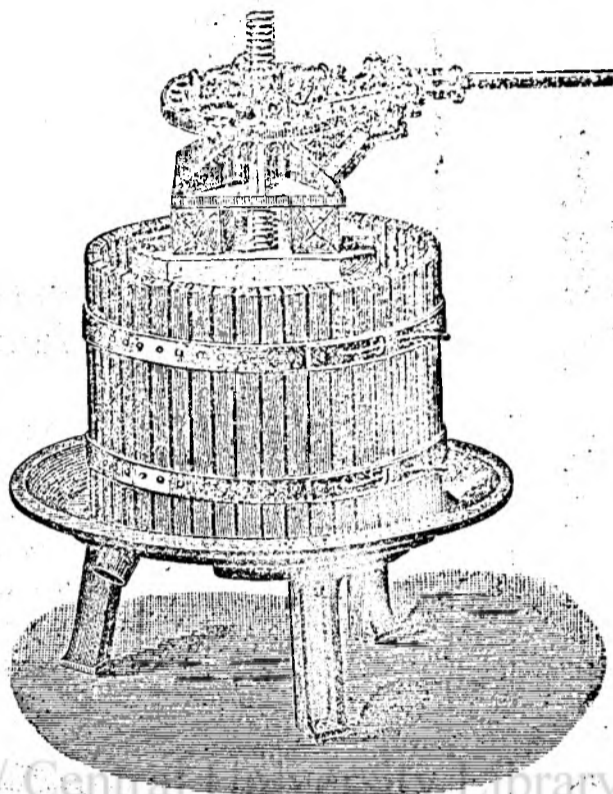
Dlui Petru Baciu, B. S. Micleșu. Darea de cătanie trebuie plătită, ori e cineva acasă ori ba.

Dlui Nicolae Moisin, Seliște. Aproape nu trec număr din foale, în care să nu îndemnăm pe Români să sprijinească pe meseriașii români. Am abiciat pe unii, dar' să publicăm mereu cu numele, e greu, căci noi nu putem controla de aici, întru cât are vr'unul dreptate. De altminterlea în privința aceasta vom mai scrie.

Dlui Iosif Marian, inv. Ohaba sêrb. Cu numărul viitor începem să publicăm tractatul d-tale despre vița de vile. Partea despre solurile strugurilor de masă lipsește.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

Franzbranntwein-ul
lui
BRÁZAY,
cel mai răspândit
și mai neesceptionabil mijloc de cură în casă.
Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,
Budapesta, IV., Muzeum-körsút nr. 23.
Căderea părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc escelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedcând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare. 52 7-52
Feriți-vă de imitațiuni.
Fiți cu atențiune la marca de apărare.
Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Pentru facerea de
vin din poame și struguri
recomand escelele mele

Teascuri.

Mori de poame și struguri
de ori-ce mărime, 57 6-6
cu prețurile cele mai moderate
și de o esecutare ireproșabilă.

Andrieu Rieger,

fabrică de mașini agricole,
turnătorie de fer și magazin de ferărie
în Sibiu.

Julius Erős,
Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 5.
Cel mai mare deposit de
orologioare, juvaericeale, argintării și
aurării din Transilvania, recomandă
ieftin și bun toate produsele ciasornicăriilor, juvaerگیilor și opticeilor.

Atelier pentru orologioare nouă,
reparaturi și optică etc.

Și cea mai neînsemnată comandă
se esecută prompt și cu reînțoarcerea
postei și totdeauna cu garanție.

Prospecte bogat ilustrate
gratis și franco.

Nr. 183 A. Orologiu de nichel remon-
toir, 50 mm., calitate bună
fl. 3.40, același de calitate
mai bună fl. 4.10, același
cu 8 copereminte tari fl.
4.40, același cu trei copereminte
de calitate mai bună fl. 5.75.

Nr. 194 A. Orologiu de dame verit.
de argint cu coperemint
duplu fl. 6.75, același
cea mai fină calitate
fl. 10.—

Nr. 200 A. Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, 30 mm.
diametru, frumos gravat,
cu coperemint duplu fl.
fl. 20.—, același în cali-
tate mai bună fl. 30.—,
același de argint fl. 7.50.

Nr. 187 A. Orologiu de domni remon-
toir de ruolz (Neusilber),
cu 8 copereminte tari și
frumoase, 50 mm., și esact
fl. 4.50, același în calitate
mai bună fl. 5.50, același
de argint fl. 6.75, același
de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A. Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, foarte
frumos fl. 20.75, același
foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A. Orologiu de oșel negru,
frumos și cu garanție fl.
3.40, același cu mașinerie
foarte bună fl. 4.50, ace-
lași cu coperemint duplu
fl. 4.50, același cu coperemint
cu mașinerie foarte
bună fl. 7.50.

[48] 11-52

Avis.

Un ajutor în cancelaria subsemnatului se caută. 20 cor. la lună și toată întreținerea, dacă se pricepe în esecții un venit de 10 cor. la lună etc. Doritorii să-și înainteze actela la subscrisul.

294 1-3

George Buda,

notar cercual,

u. p. Koncza, Alsófehérmegye.

Un băiat de prăvălie.

În prăvălia dlui Nicolae Răchitan din Săsciori află condițiune ca **învățacel** un băiat de 13—14 ani, cu 2 cl. gimn. și purtare morală bună.

63 1-1

Doritorii să se adreseze dlui Nicolae Răchitan, comerciant Szászcsor, per Szászsebes.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

Fuerat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

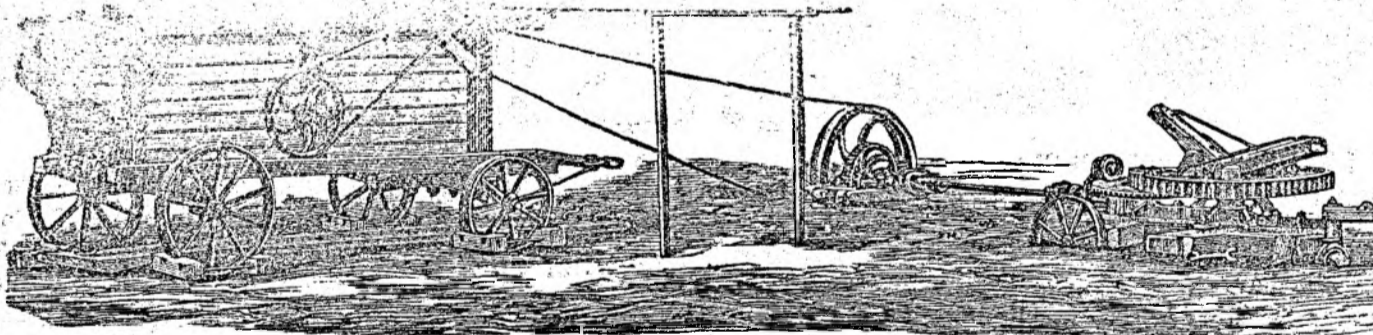
„Tipografa“, soc. pe acțiuni.

Fie-care econoamă și Mamă

vrednică este de felicitare, dacă, din considerare la sănătate, cruțare și bunul gust folosește numai cafeaua de malată - Kneipp alui Kathreiner (veritabilă numai în cunoscutele pachete originale).

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, **Andrei Török**, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de îmlătit provăzute cu cele mai noie și mai practice îmbunătățiri, pentru minat cu mână și pârghia, cu sau fără scuturătoare pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de îmlătit trifoiu practice, pentru mașini de îmlătit de tot felul de sisteme.

Venturătoare „Bader“ în 3 mărimi, cu 11 site. Moriște de treerat (ciur) „Patent“ propriu, cari se disting prin mers deosebit de ușor și fără șgomot și au fost de mai multe-ori premiate.

Scripeț (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de venturat) de diferite sisteme. Mori de păsat și de făină cu una, două și trei roate.

Teascuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri. Mașini de sfărmat cucuruz, grape, mașini de sămănat, pompe etc. etc.

48 7-

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor

Motori de benzin și locomobile „Otto“ ale firmei „Langen și Wolf“ în Viena.

Cel mai leftin, mai ușor și mai fără pericool trafio pentru economie.

Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condițiuni de plătire.

Cataloage ilustrate franco și gratis.

Reparaturile se efectueso bine, leftin și prompt.